

LOKAAL HENGELO - Gewoon Anders!
T.a.v. de heer G.E.A. Dedecker
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
beantwoording raadvragen over vpen door kinderen	3921510		24 juni 2025

Geachte heer Dedecker,

U heeft ons 27 mei jl. een brief gestuurd met zorgen en vragen over het gebruik van vapes door kinderen en jongeren in Hengelo. U vraagt ons hoe we kinderen en jongeren hier tegen beschermen. En u verzoekt ons om in de beantwoording niet alleen in te gaan op de huidige inzet, maar ook om helder aan te geven welke extra maatregelen of initiatieven op korte termijn denkbaar zijn om jongeren in Hengelo beter te beschermen tegen deze schadelijke trend.

In deze brief gaan wij in op uw vragen. Voor de beantwoording van de vragen hebben we de input van verschillende partners zoals Tactus, Wijkkracht Hengelo, GGD en het onderwijs meegenomen.

- 1) *Welke signalen of meldingen ontvangt het College vanuit het onderwijs, jongerenwerk, ouders of GGD Twente over het toenemend gebruik van vapes onder jongeren in Hengelo?*

Het college ontvangt signalen dat het gebruik van vapes onder jongeren toeneemt. Professionals geven aan dat jongeren vapes als minder schadelijk ervaren, terwijl de verslavingsrisico's aanzienlijk zijn. Ook horen we dat ouders het soms niet kunnen bijbenen hoe snel vapes qua vormgeving veranderen. Bij Tactus melden ouders zich met zorgen rond dit thema.

- 2) *Welke (actuele) gegevens of monitoringresultaten over vapegebruik onder Hengelose jongeren zijn bij de gemeente bekend, en hoe worden deze betrokken in het jeugd- of gezondheidsbeleid?*

In 2024 heeft GGD Twente de nieuwste cijfers van de Jeugdmonitor gepubliceerd en in 2025 van de jongvolwassenenmonitor. (www.twentsegezondheidsverkenning.nl) Zo weten we dat 10% van de Hengelose scholieren (klas 2 en 4) dagelijks een vape gebruikt (in Twente 7%) en 16% wekelijks (in Twente 12%). Bij jongvolwassenen (16-25 jarigen) is dat respectievelijk 4% en 8%. Dit is vergelijkbaar met de regio en landelijk.

Tactus houdt voor ons de landelijke onderzoeken en monitoringsresultaten in de gaten. Zij hebben een goed beeld van de trends en ontwikkelingen en stemmen hier hun inzet op af. We verwerken de meeste actuele cijfers en ontwikkelingen in het lokale gezondheidsbeleid en bij aanpalende beleidsstukken.

- 3) *Hoe schat het College de toegankelijkheid van vapes in Hengelo in, met name voor jongeren onder de 18 jaar?*

We weten via professionals en jongeren zelf dat jongeren eenvoudig aan vapes kunnen komen. Dat gaat zowel online als via dealers/tussenpersonen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

4) *Welke rol speelt de gemeente momenteel in het toezicht op klandestiene verkooppunten van vapes aan jongeren, en waar ervaart zij beperkingen of hiaten in de handhaving?*

We zijn als gemeente niet bevoegd om te handhaven op (verkooppunten van) vapes. Toezicht op de Tabaks- en rookwarenwet ligt bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Wij hebben enkel een signaalfunctie en kunnen - net als iedereen - melding maken van eventuele misstanden bij de NVWA.

5) *In hoeverre is er binnen het onderwijs, jongerenwerk en sportverenigingen structurele voorlichting beschikbaar over de gezondheidsrisico's van vaperen?*

Er is structurele voorlichting via de Gezonde School-aanpak, Tactus, Skillz jongerenwerk en LOES. Jongerenwerkers van Skillz gaan in gesprek met jongeren over (de risico's van) vaperen. Daarnaast zijn ook weerbaarheid, omgaan met groepsdruk en online verleidingen onderdeel van gesprek. Tijdens activiteiten van Skillz is het niet toegestaan om te vaperen.

Tactus werkt met het Basispakket Verslavingspreventie. Dit is een combinatie van kwalitatief goede interventies die passen in de preventieketen. Zij plannen met alle scholen voor V(S)O minimaal eens per jaar een monitorgesprek. De actuele stand van zaken t.a.v. genotmiddelen wordt dan besproken en er wordt een preventieplan gemaakt voor het komend schooljaar. Zo worden bijvoorbeeld de preventieprogramma's 'Helder op School' en de Smokefree Challenge aangeboden. Er is een nauwe samenwerking met Skillz jongerenwerk en op een aantal scholen is er een tactus-sprek uur. Het is hierbij belangrijk om een weloverwogen keuze te maken bij het inzetten van voorlichting over vaperen. Voor een te jonge doelgroep kan voorlichting over vaperen bijvoorbeeld averechts werken.

LOES voorziet ouders van informatie en ondersteuning met betrekking tot het vapegebruik van kinderen. Dit doet zij samen met Tactus. Tactus verspreidt universele informatie richting ouders, zoals de NIX18 campagne, de informatiefolder voor ouders 'Vapes: Hoe herken je ze?', ze voeren individuele gesprekken met ouders, ze nemen het thema mee in ouderavonden en ze organiseren een oudercursus. Deze laatste cursus is bedoeld voor ouders waar al meer zorgen zijn over het middelengebruik van hun kind.

Op de sportaccommodaties hangen overal spandoeken en borden van de rookvrije generatie. Dit faciliteren we vanuit de gemeente en de GGD. Sportverenigingen kunnen via de JOGG Team fit-coach ondersteund worden bij het stimuleren van een gezonde sportomgeving, waaronder het rook- en vapevrij maken.

6) *Welke rol neemt de gemeente hierin op, en acht het College de bestaande inzet voldoende, gezien de recente cijfers?*

De aanpak van vaperen onder jongeren vraagt om een brede maatschappelijke benadering. In lijn met ons transformatieplan sociaal domein zetten we in op het versterken van de eigen kracht van inwoners en het normaliseren van opvoeduitdagingen. We investeren in preventie en ondersteuning van ouders in hun opvoedrol, bijvoorbeeld via ouderbijeenkomsten of voorlichting op scholen.

Door het netwerk van relevante partners rondom jongeren te faciliteren en met elkaar te verbinden, creëren we een omgeving waarin gezond gedrag de norm is en risicogedrag zoals vaperen bespreekbaar wordt gemaakt.

Gezien de recente actuele cijfers hebben we – binnen de incidentele SPUK GALA middelen – onze inzet in de afgelopen periode geïntensiveerd. Zo hebben we via het preventieteam van Tactus in november 2024 een specifieke deskundigheidsbevordering gegeven voor professionals die met/voor jongeren werken. Professionals hebben daar trucs en tools gekregen over wat zij kunnen doen aan het voorkomen en/of signaleren van het gebruik van alcohol, roken, blowen, vaperen en het gebruik van andere middelen door jongeren. Inmiddels is er voor september 2025 een basistraining 'Middelengebruik en Signaleren' gepland en voor oktober 2025 staat een verdiepende bijeenkomst 'In gesprek gaan over middelengebruik' op de rol.

Daarnaast doen we in 2025 een pilot met de inzet van het Halt-loket tijdens twee evenementen in Hengelo, waarbij minderjarige jongeren die onder invloed zijn direct via onze boa's of politie worden verwezen naar Halt voor een pedagogische afdoening.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

7) Hoe kijkt het College aan tegen het gebruik van vapes in de directe omgeving van scholen, speeltuinen en sportvoorzieningen?

Het college is van mening dat omgevingen waar veel kinderen komen, rook- en vapevrij zouden moeten zijn. Zien roken doet roken. Het helpt om niet-roken de norm te maken.

Dit sluit aan bij de landelijke Rookvrije Generatie-campagne en ons eigen gezondheidsbeleid. Per 1 januari 2025 geldt al een volledig rookverbod op alle sportaccommodaties, inclusief buitenruimtes zoals tribunes, terrassen en entrees. Roken op schoolpleinen is al wettelijk verboden vanaf 2020. We zijn voornemens om het rookvrij maken van speelplekken als een referentiekader op te nemen in ons nieuwe Gebied en Accommodatie-voorzieningen Plan (GAP). Dit concept plan wordt binnenkort met u besproken tijdens een politieke markt.

8) Welke mogelijkheden ziet het College om die omgevingen vape-vrij te maken of daar het gebruik ontmoedigend te reguleren?

Zie hiervoor de gegeven antwoorden bij de vragen 5, 6 en 7.

9) Hoe is het onderwerp vaperen onder jongeren momenteel geborgd in het gemeentelijke jeugd-, gezondheids- of veiligheidsbeleid?

Vapen is geborgd in het Lokaal Preventie Akkoord en in ons lokale en regionale gezondheidsbeleid. Daarnaast hebben we in de Lokaal Educatieve Agenda met het onderwijs afspraken gemaakt over veilig en gezond opgroeien.

10) Welke mogelijkheden ziet het College om in regionaal verband, bijvoorbeeld via GGD Twente of het Veiligheidsnetwerk Twente, tot een gezamenlijke aanpak te komen?

We werken samen met GGD Twente, Twentse Koers en de Veiligheidsregio aan een integrale aanpak van middelengebruik. Vapen is hierin een actueel thema dat we regionaal blijven agenderen.

11) Op welke wijze voelt het College zich verantwoordelijk voor de bescherming van jongeren tegen verslavende middelen zoals vapes, zeker nu uit cijfers blijkt dat Hengelo tot de koplopers behoort in gebruik?

De bescherming van onze jongeren tegen verslavende middelen is een complexe taak waar velen - zoals opvoeders, scholen, winkeliers, hulpverleners, verenigingen en werkgevers - een rol in hebben. Het college voelt zich nadrukkelijk (mede)verantwoordelijk. We zetten in op preventie, bewustwording en samenwerking met alle betrokken partijen.

12) In welke mate wil het College de social media kanalen van de gemeente benutten om de campagne "Nee tegen vaperen" door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te ondersteunen?

We kiezen er bewust voor om op sociale media vooral te communiceren over onze eigen, lokale aanpak. Hiermee geven we – samen met lokale partners – een eigen invulling aan relevante thema's. Zo blijft de boodschap herkenbaar en passend bij onze stad. Zo hebben we bij de Nacht van Hengelo onlangs brede (pers)aandacht gegeven aan de inzet van het Halt loket.

13) Is het College bereid om op korte termijn het initiatief te nemen tot een breed overleg met scholen, jongerenorganisaties, ouders en zorgpartners om samen tot een lokaal actieplan te komen?

We achten een lokaal actieplan specifiek gericht op vaperen niet nodig, omdat de aanpak van middelengebruik - waaronder vaperen - al integraal onderdeel uitmaakt van bestaande beleidskaders en netwerken. We hebben hierover afspraken gemaakt met betrokken partijen. Via verschillende gremia hebben en houden we dit op de agenda, zowel lokaal als regionaal. Als we meer willen doen om vaperen tegen te gaan, zal ook de landelijke politiek zich hierover moeten buigen.

Wij veronderstellen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

